

Voorstel

van het college aan de raad

Zaaknummer	525145
Vergaderdatum	15 december 2025
Organisatieonderdeel	Financiën
Portefeuillehouder	Tytsy Willemsma
Agendapunt	8

Onderwerp

Financiële documenten 2025 en verder

Voorstel

1. De Financiële verordening Gemeente Ameland 2026 vast te stellen;
2. De artikelen 9 tot en met 12 van de Financiële verordening Gemeente Ameland 2026 van toepassing te verklaren voor de op te stellen rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening 2025;
3. Het Controleprotocol Gemeente Ameland 2025 – 2028 vast te stellen.

Inleiding

Naar aanleiding van de aanpassing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), gepubliceerd op 16 april 2025 in het Staatsblad, gelden vanaf verslagjaar 2025 nieuwe regels voor de begroting, verantwoording en accountantscontrole bij onder meer gemeenten. De wijzigingen hebben vooral gevolgen voor de rechtmatigheidsverantwoording en de wijze waarop de accountant de jaarrekening beoordeelt.

Een gevolg hiervan is dat de Financiële verordening en het Controleprotocol van gemeente Ameland aangepast moeten worden.

Bovendien zijn enkele tekstuele aanpassingen nodig in het Intern controleplan, waar het college mee werkt.

Beoogd effect

Actuele financiële documenten, waardoor het onder meer voor het college mogelijk is om tot een logische rechtmatigheidsverantwoording te komen vanaf het jaar 2025.

Argumenten

1.1 Actuele wettelijke bepalingen moeten worden vertaald in de financiële verordening

De aanpassingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) betreffen de zogenaamde goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole en de verantwoordingsgrens in het kader van de rechtmatigheidscontrole.

Tot en met verslaggevingsjaar 2024 was de maximale waarde voor beide 'grenzen' 3% van de totale lasten van de jaarrekening, inclusief de reservemutaties.

Vanaf 2025 is voor beide percentages bepaald dat deze maximaal 2% van de totale lasten van de jaarrekening, exclusief reservemutaties, mogen bedragen.

Bovendien gelden geen aparte percentages meer voor fouten, of onzekerheden, maar worden deze in gezamenlijkheid (dus totaal) beschouwd.

De uitwerking hiervan heeft vooral een vaktechnisch karakter, want deze percentages bepalen met welke diepgang de accountant zijn werkzaamheden moet doen, maar ook wat de grenzen zijn voor het rechtmatigheidsoordeel van het college en dus de hiervoor noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden.

In artikel 9, lid 2 van de Financiële verordening is het (maximaal toegestane) percentage voor rechtmatigheidsfouten opgenomen. Omdat dit in het BBV is aangepast, moet ook de verordening hiervoor worden aangepast, dus in plaats van 3% is in dit artikel nu 2% opgenomen.

1.2 Eigen uitgangspunten over begrotingsrechtmatigheid moeten worden vertaald in de Financiële verordening

Sinds verslagjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor 'de rechtmatigheid' en moet het college in de jaarrekening een verantwoording afgeven over rechtmatigheid. Om misverstanden over vooral het begrotingscriterium te voorkomen, dienen interpretaties over financiële consequenties bovendien te worden vastgelegd. In de Financiële verordening 2025 zijn hiervoor de nodige bepalingen opgenomen in artikel 11 van deze verordening.

Bij de behandeling van jaarrekening 2024 bleek dat deze bepalingen wel 'erg strak' waren geredigeerd, want een bedrag van ruim € 5,1 miljoen aan baten en lasten bleek onrechtmatig te zijn.

Inmiddels zijn in den lande de nodige ervaringen opgedaan met dit onderwerp, zijn discussies ontstaan over de interpretatie van begrotingsrechtmatigheid en heeft de Commissie BBV hier en daar een nadere uitleg gegeven.

De belangrijkste conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat een overschrijding aan de lastenkant van de begroting vrijwel altijd als onrechtmatig moet worden beschouwd. Andere afwijkingen van de begroting, dus overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten of lasten hoeven niet als onrechtmatig te worden gekwalificeerd, als deze tijdig zijn gemeld aan de raad. En tijdig melden kan ook nog plaatsvinden via de jaarrekening.

Door dit uitgangspunt vast te leggen in artikel 11, lid 5 van de Financiële verordening, is het de verwachting dat het gedeelte 'begrotingsonrechtmatigheid' in jaarrekening 2025 sterk kan worden teruggebracht.

1.2 De raad stelt de Financiële verordening vast

In artikel 212 Gemeentewet is aangegeven dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststelt.

2.1 Voor de rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening 2025 zijn actuele kaders nodig

Gelet op het hiervoor gestelde bij de punten 1.1 en 1.2, is het een logische keuze om deze artikelen uit de nieuwe verordening van toepassing te verklaren voor jaarrekening 2025.

3.1 Het controleprotocol is geactualiseerd in verband met de genoemde wettelijke bepalingen

In het controleprotocol zijn voor de accountant de toleranties aangegeven voor de strekking van de controleverklaring en voor de rapportering van fouten en onzekerheden.

Voor het college wordt de zogenaamde verantwoordingsgrens aangegeven, waarboven afwijkingen moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en de rapporteringsgrens waarboven afwijkingen moeten worden toegelicht in de paragraaf rechtmatigheid.

Ten gevolge van wetswijzigingen (BBV en Bado) is het oude controleprotocol niet meer passend. Het controleprotocol is dan ook aangepast voor de percentages voor de goedkeuringstolerantie (accountantscontrole) en de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid.

3.2 Het controleprotocol is mede de basis voor de uitvoering van (verbijzonderde) interne controles

Het college is op basis van artikel 212 en 213 van de Gemeentewet ervoor verantwoordelijk dat de (financiële) informatie die wordt verstrekt een realistisch beeld geeft van de werkelijkheid en dat wordt gehandeld binnen de grenzen van de geldende wetten en regelgeving. Dit laatste noemen we de financiële rechtmatigheid.

Het college legt verantwoording af over deze financiële rechtmatigheid door middel van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Om dit te kunnen doen worden zogenaamde (verbijzonderde) interne controles uitgevoerd, op basis van een door het college opgesteld

Intern controleplan.

De wetswijzigingen (BBV en Bado) zijn vertaald in de hiervoor genoemde documenten, de Financiële verordening en het Controleprotocol.

Omdat deze wijzigingen ook doorwerken in het Intern controleplan zijn hierin ook de nodige tekstuele aanpassingen verwerkt.

Dit Intern controleplan Gemeente Ameland 2025-2028 (nr. 2) is als bijlage bij de stukken gevoegd.

Kanttekeningen

Geen.

Afstemming

Niet van toepassing.

Vervolg

Waar nodig worden documenten gepubliceerd via 'www.officiëlebekendmakingen.nl'

Bijlagen

1. Financiële verordening Gemeente Ameland 2026;
2. Controleprotocol Gemeente Ameland 2025 – 2028;
3. Intern controleplan Gemeente Ameland 2025 – 2028 (nr. 2).